

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 21.

21. Lutego 1825

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

W skutek Obwieszczenia przez Towarzystwo pierwszej Austriackiej Kasy Oszczędności pod d. 4. Października 1824 do publicznej wiadomości podanego, Administracya Instytutu powszechnego zaopatrzenia dla poddanych Monarchii Austriackiej, rozpoczęła czynności swoje w d. 12. Lutego r. b. iako w dniu uroczystości narodzin N. Cesarza i Króla, naszego najmłodszejszego Pana, na którynto dniu tak sama Administracya, iak i Dyrekcyja pierwszej Austr. Kasy Oszczędności pierwsze wnioski odbierać miała.

Jak tylko Administracyja tego powszechnego Instytutu zaopatrzenia zakończy układy swoje ze wszystkimi zastępcami swoimi w głównych miastach Monarchii, którzy ze szlachetnym uczuciem zawsze, ilekroć o powszechne dobro rzecz idzie, w nich odzywającym się, oświadczyli, że podług §. 14. Statutów, wnioski przynosić i dywidendy bez szpotłów wypłacać będą, imiona takowe niezwłocznie przez pisma publiczne ogłosić nie omieszka.

(Statuta i Regulamin Instytutu powszechnego zaopatrzenia dla poddanych Monarchii Austriackiej, połączonego z pierwszą Austriacką Kasą Oszczędności, załączony jest do Gazety dzisiejszej w osobnym wycisku.)

Magistrat królewskiego głównego miasta Lwowa w uroczystym dniu narodzin Najmłodszejszego Pana, zaopatrzył 48 familii ubogich Lwowskich bezpłatnie drzewem, t. i. każdą familiją po 1/2 sąga, tudzież wszystkim ubogim szpitala Sgo. Łazarza, i tym, którzy z Instytutu utrzymanie mają, dał podwójną porcyją, a robotnikom w domu pracy po 30 kr. W. W., aby za długoletne życie naszego najłaskawszego Cesarza i Króla do Boga modły łączyli.

C. K. Rząd krajowy podał do umieszczenia: :

C. K. Prefekt Kameralny w Nisku, Ernest Haysler, okazał się od wielu lat szczególnie czynnym w polepszeniu chowu koni, przez urządzenie instytutu stadniczego. Ze względu na ważność przedmiotu, mającego za cel polepszenie bytu posiadaczów gruntowych, oświadczone temuż

w skutku dekretu Kancelaryi nadwornej z d. 21. Paźdz. r. z. Nro. 31,398. zadowolenie wysokiej Władzy nadwornej.

Gmina miasta Kutty dla lepszego uposażenia tamecznego trywiałnego nauczyciela, zapewniła dla tegoż rocznej dopłaty 50. ZR. w W. W. — Który to czyn powszechnie użyteczny Rząd krajowy z ukontentowaniem do wiadomości publicznej podaje.

Przy śledztwie względem przywileju, najwyższą uchwałą z d. 2. Grudnia 1821. Józefowi Pfundheller, na wynalazek robienia peruczek męskich, tudzież gatunku futra z iedwabiu na surowo farbowanego, na warsztatach materyjnych albo tkackich, nadanego, pokazało się: że złożone przez Pfundhellera; zapieczętowane opisanie, z krótkim rysem istoty wynalazku, na obwołucie zapotowanym, nie zgadza się; albowiem Pfundheller nie, iak w ostatnim stoi, peruczki same, ale według opisania tylko potrzebną do nich materiją, to jest, włosistą i nowy gatunek futra przedstawiającą materiją, z iedwabiu surowo farbowanego na warsztatach materyjnych i tkackich wyrabia, którą potem według pewnych form kraje, zszywa i trzymając się onych na głowie za pomocą wszytej wstążeczki skutecznie. Które sprostowanie opisania przedmiotu uprzywilejowanego niniejszem do powszechnej wiadomości podaje się.

Ponieważ Jerzy Hrabia Buequoy C. K. Szambelan, mieszkający w Pradze, oświadczył, że względem ośmioletniego przywileju najwyższą uchwałą z d. 9. Czerwca 1820 na wynalazek nowey massy, »Hialithem« nazwaney, podług owoczesnych przepisów sobie nadanego, (na który dokument bez własney winy dotąd nie otrzymał) zachowywać się chce podług przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820, i gdy tenże wszystkim mocą tego Patentu przepisany formalnościom i warunkom zadosyć uczynił, przeto stosownie do postępowania w dnie ustawy posadę mającego, temuż dokument przywileju rzezonego, według nowego systematu wydany został. Podług podania właściciela przywileju, istota wynalazku iego zasadza się na tem, że robi masę świecąca się, czarną, nieprzezroczystą, szczególnie twardą, trwałą w porównaniu ze szkłem, wickszy stopień gorąca wytrzymującą, a Hialithem zwaną, z której

)(

te wszystkie naczynia i rzeczy wyrabia, które ze szkła i porcelany, wyrabiać się dają.

Nayaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 10. Lut. r. z. raczył Fidelisowi Schmidt w Wiedniu na Wideniu przy ulicy *Schleifmühle* Nro. 532 nadać przywilej 5letni na poprawę w postępowaniu z winem, przez które kwas siarczany, w beczkach, długo stojących próżno, ginie, gdy beczki pewną substancją pociągnięte będą, która siarczany kwas niszczy, a przeciwnie przez znajdującą się w niej substancją cukrową, na fermentacją korzystnie działa. Wydział lekarski nie znalazł nic do zarzucenia we względzie zdrowia przeciwko wykonywaniu tego przywileju.

Józef Ploner zrzekł się rocznego przywileju najwyższą uchwałą z d. 14. Maia r. z. na robienie nowego gatunku pomady sobie nadanego.

— Z Wiednia. —

Jego Cesarzka Mość tak Gubernatorowi banku iak i całej Deputacyi dał w d. 20. Stycz. r. b. posłuchanie, i przełożone sobie wykazy stanu instytutu na rok 1824, iakoteż dzięki towarzystwa akcyynego za opiekę, której Monarcha temu instytutowi ciągle udziela, łaskawie przyjął.

N. Pan wybranych przez ostatnie Zgromadzenie wydziałowe w d. 10. Stycznia znaczną większością głosów na Dyrektorów: JPP. Bernharda Barona Eskeles, Józefa Kawalera Henikstein, Jerzego Sina Hodos i Franciszka Barona Schloissnigg, raczył najwyższą Swoją uchwałą z d. 2. b. m. potwierdzić, zaś o złożeniu obowiązku przez Dyrektorów banku: Barona Puthon i Maurycyego Hrabiego Fries, przyjąć uwiadomienie.

W d. 25. Grudnia r. z. dana była w C. K. wielkiej sali reductowej na korzyść ubogich w szpitalu St. Marx znajdujących się, muzykalna akademii przez N. Pana dozwolna; nadzwyczajnie liczne zgromadzenie słuchaczy ze wszystkich klas, uszczęśliwiła obecność NN. Cesarstwa i Jch dostojnej rodziny; przez wspaniałe dary NN. Cesarstwa, Arcy-Xiążąt i Arcy-Xiężniczek, Stanu szlacheckiego, tutejszych obywateli miasta i całej publiczności przywykłej czynić dobrze, Zarząd szpitalu miejskiego będzie w stanie i nadal rozdawać dzienną dopłatę ubogim płci obojczy w tymże szpitalu znajdującym się, imieniem których za przyjemny poczytanie obowiązek złożyć niniejszem publiczne dzięki.

— Z Królestwa Lombardzko-Weneckiego. —

W d. 24. z. m. Jego Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiążę Wice-Król Włoski pierwszy raz po przyjeździe do zdrowia, wraz z Arcy-Xiężniczką Wice-Królową zaszczycił obecnością Swoją rzesi sto oswiecony teatr: *della Fenice*, w Wenecyi.

Deputacya Rady Muncypalnej przyjęła Xiącia przy wnięściu i zaprowadziła Go do łoży; Wiedzowie pozdrowili go okrzykami radości.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Podług wiadomości z Buenos-Ayres z d. 15. Października miasto Mendoza, Stolica prowincyi Cuyo, w wschodniem Chili, (na drodze z Buenos-Ayres do Santiago) ogłosiła się za sprawą Króla, a Jenerał wojsk Królewskich Valdes otrzymał zupełne zwycięztwo nad oddziałem nieprzyjacielskim (zapewne pod Olanetą.)

Portugallia i Brazylia.

Z Lizbony piszą z d. 15. Stycznia: »Otworzono tu dla wychodźców Brazylijskich składkę, która ma dobry postęp. — Angielskie okręty: Hardware, Wenus i Agnes, przybyły tu ku koncu zeszłego miesiąca z pieniędzmi, zaś galera Standard i dwa inne okręty Angielskie z żywnością, węglami kamiennymi i t. d. dla eskadry Angielskiej stojącej na Tagu. — Posel Francuzki P. Hyde de Neuville, odpłynął ztąd w d. 5. z. m. na fregacie swojego Narodu do Francyi, aby zajął miejsce w Izbie Deputowanych; Sekretarz Poselstwa, Merona, pozostaje iako sprawujący interes.

Hiszpania.

Zapewniają, iż Xiążę Maxymilian żadnej nie pominie sposobności, by nie miał okazać koniecznej potrzeby ogłoszenia nieograniczonej amnestyi. Xiążę prawie co wieczor iesz z rodziną Królewską na teatrze. D. 8. z. m. wystawiono sztukę: »Ninfa Saska«, poczem odegrano sztukę pod tytułem: Bóg ocala Królów, a karze buntowników,« - Odgłos rozległ się kilkakrotnie: »Niech żyje Król samowładny, sam, bez Izby!« — Król zdawał się z tego bardzo kontent.

Wielka Brytania i Irlandya.

W d. 26. Stycznia odprawili Ministrowie dwugodzinne narady Gabinetowe.

Gazeta *Morning - Chronicle* sądzi, że Mowa z Tronu będzie wprowadzić zwyczajne zapewnienia pokoju zawierają, lecz niebawem potem mają Ministrowie uczynić wnioszek do znacznego pomnożenia wojska, ponieważ tylko 5,000 ludzi, wybieranych do Indyjów Wschodnich mogli Ministrowie własną powagą rozporządzić. Tak więc od dwunastu miesięcy wojsko Angielskie w sposobie następującem otrzymało posiłki: a) 5,000 ludzi, przez utworzenie nowych pułków i uzu-

pełnienie innych, zeszlęty wiosny; b) 5,000 ludzi, wybranych do Indyió Wschodnich; c) 12,000, które Ministrowie teraz chcą mieć.

Wszystkie prospekta na założenie nowych żelaznych kolei w Królestwie, wynoszą kapitał więcej, iak 10,000,000 fun. szter.

W Irlandyi zawiązuie się towarzystwo do założenia przędzalni, do czego ma być zebrany kapitał 3 milionów fun. szter. W tym kraju jest już towarzystwo bankowe, oświecenia gazem i t.d.

W kopalni węgla w Middleton zdarzył się znnowu smutny przypadek w samém wychodzeniu robotników. Jeden z nich przez niebaczną zawziętnie odkrył swą lampę, co stało się przyczyną nagłęj eksplozji, która 23 nieszczęśliwych robotników życia pozbawiła, czterech zaś tak mocno ranionych, iż trzeba było odesłać ich do szpitala.

Właściciele okrętu olbrzymiego, Columbus, mieli Rządowi Angielskiemu zaproponować zakupienie go dla lazaretu portowego w Liverpool.

Przez Kalkutę odebrano wiadomości z Rangoon, dochodzące do d. 26. Lipca. W woysku Angielskiem panują choroby kraiove; wszystkie działania są wstrzymane. Król Awy zakazał wszelkich związków z woyskiem Angielskiem. List prywatny zapewnia, iż się teraz przekonująią, że nie należało zaczynać wojny od zaięcia Rangoonu, i dla tego schodzą się ze wszech stron woyska, by takowe zebrać w Chittagong na wschodniej granicy Bengalu. Sir E. Paget za nadejściem chłodnej pory roku osobiście dowodzić będzie woysku.

Jak wiadomo, wolność prassy została niedawno przez Rząd Wschodnio-Indyjski ograniczoną. Rząd wywieść kazał wtedy do Europy Redaktora Dziennika w Indiach Zachodnich, który zdawał się rozszerzać zasady niezgodne z bezpieczeństwem Rządu. Podług Gazet Angielskich nastąpiła znnowu druga takowa exportacyia. Dotyczy się zaś redaktora Gazety Bombayskiej, Faira, który umieścił w piśmie swoim fałszywy wyimek tego, co zaszło na posiedzeniu naywyższego Sądu w Bombay.

Gazeta Times spodziewa się, że w Parlamencie przyydzie do mowy o niezinierném zepsuciu, któremu uległo drzewo naszych woynnych okrętów przez spruchnienie, i które przez lat prawie 30 niesłychane i straszne w marynarce naszey zrzadziło straty. »Okręty, które przez czwartą tylko część czasu na ich trwałość oznaczone były używane, musiano sprowadzić w suche słuzy, i ogromnym kosztem całkowicie naprawiać, a za nim ie naprawiono rozstępowały się pod ręką i uznane zosta-

ły za niezdatne do naprawy. Okręty pierwszego rzędu, pyszne co do budowy, kosztowne co do materiałów, arcyszczucznie zbudowane i do wielkich rzeczy przeznaczone, okazały się zaraz przy pierwszym ich obeyrzeniu, po spuszczeniu ich na wodę, niezdatnemi do użytku z powodu spruchnienia! Jest w tęgę chwili w portach nie mało pięknych na spoyrzenie okrętów Angielskich, w których stoią spruchniałe, a krocie fun. szter. na nie wyłożone tak dobrze, iakby w wodę wrzucone. To faktum jest tak rzeczywiste, iż mu niepodobna zaprzeczyć.«

Francyia.

W d. 27. i 28. Stycznia zebrali się Ministrowie na narady u Ministra Spraw Wewnętrznych Barona Damas, który słaby.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych d. 26. z. m. P. Blin de Bourdon, iako zdawca sprawy Kommissy do prośb, odczytał petycyią 15 Zakonnicy w Autun; te przedstawiaią: Gdy przed lat 30 opuścić musiały stan, który był ich pociechą, zawiadomiono ie, że pensyie owych 5, 6 i 700 franków spadać będą na te, które pozostaną przy życiu. Czynią one uwagę, że pensyie te miasto się powiększać, przeciwnie do trzeciej części zostały zmniejszone, a przez to przyszły do ostatniej nędzy. Kommissyia do prośb, z uwagi, że Minister Spraw Duchownych ma fundusze na takie wsparcia, przekłada Izbie powyższą prośbę przesłać temuż Ministrowi. P. Fontenay: »Prośba, którą dopiero przełożyłem WPaństwu, zasługuje na uwagę Izby; już odebraliśmy na powrót wiele reklamacyi względem skąpstwa w wsparciu Zakonnicom dozwolonego, i zdaje się, iż temu szanownemu Zgromadzeniu nie chcą dać pomocy, której nieszczęście u nas nigdy na próżno nie prosi, dotąd stan tych pobożnych osób nie się zmienił, oprócz nędzy, która coraz większą się staie. Ztąd żądam, aby ta petycyia przestana była do Ministra Spraw Wewnętrznych i do Kommissy petycyjney dla rozpoznania tęgę. — Projekt ten ze wszech stron wspierany, został przez Izbę przyięty.

Dziennik Handlowy mówi, że dobroczynne rozporządzenie Monarchy względem domów rzezi jest postępem do dobrego i że wyszło na wniosek Izby handlowey. Teraz należy się podobnych urządzeń spodziewać, co do pieczenia chleba i handlu węgla.

Wiadomo, że Robert Wilsonowi i jego rodzinie zakazano wstępować na ziemię Francuzką. Będąc w Bruxelli, starał się ón u Francuzkiego Gabinetu o pozwolenie, aby mógł w Kalecie wsiąść na okręt, ponieważ z tego miasta jest żegluga do Anglii parowemi statkami, atoli prośbę

iego, chociaż się wstawił Poseł Angielski, odrzucono, i Sir R. Wilson zmuszony ze swoimi córkami udać się do Ostendy i tam oczekiwać pomyslnych wiatrów.

Gwiazda nieprzestaje umieszczać uwag, nad uznaniem przez Anglię niepodległości Meksyku i Kolumbii. »Pozostaje nam, mówi też, rozpoznać, w jakim względzie ten nowy Akt angielskiej dyplomatyki, mógł istotnie zmienić stanowisko Francji. Najpierwcy fałszem jest, iż, jak twierdzą, takowy nie był przewidziany. Jużesmy okazali, że mowy Angielskich Ministrów w Parlamencie, nawet mowa z Tronu, dostatecznie już na przed obiawiała zamiary Anglii. Wszystkie Europa była do tego przygotowaną, i można nieiako uczynić wniosek, że P. Kanning zapowiadał formalnie uznanie niepodległości Hiszpańskich Rzeczpospolitych, atoli wszystko ogranicza się dotąd na dwóch traktatach handlowych z owemi Rzeczpospolitami. Francja winna iest interesom swojego handlu, dać trwać i rozstronną opiekę, w tym celu zawarto traktat z Królem Ferdynandem, który porty osad hiszpańskich otwiera francuzkim okrętom. Krążące okręty frau. dawały kupcom francuzkim opiekę i zabezpieczały ich, i nie słyszemy o żadnym wypadku, aby francuzka bandera na morzach, »dotykających się Brzegów Ameryki, 1500 godzin drogi długości mających,« (wyraz którego nie dawno użył Dziennik rozpraw) nie była poważaną. Żaden trakt, jaki Anglii ma zamiar zawrzeć, nie może na teraz być pomyslnym dla handlu Angielskiego, z wyłączeniem francuzkiego. Nikt się tego nie może obawiać. Jakież więc będą nowe korzyści Anglii w skutek traktatów? Żadne! korzyści iey zasadały się dotąd na oczewistey przewadze iey siły morskiej, względnie innych narodów, na przewadze kapitałów, któr iey dozwalała kredytować przez osmnaście miesięcy, gdy tymczasem kupcy innych narodów wtedy tylko przedają część swojego ładunku, gdy onym drugą zapłacono; na przynależny przewadze iey przemysłu, sztukach mechanicznych, a szczególniēy na roztrpności kierującēy wszystkimi iey działaniami handlowemi, a która iey radzi, wyprowadzać najlepsze plody na użytek zewnętrzny konsumcyi, a wszystko, co iest gorsze, zostawiać, gdy inne narody zwykłe wywozić tylko wybiorki swych fabryk. Te były i są Anglii korzyści. Ze pierwcy, iak my, puciła się drogą do bogactw, zatem bardzo prostą iest rzeczą, że pierwcy zbiera plony. Atoli ieszcze raz powiemy, że owe korzyści nie iest winna nowemu aktowi swojej dyplomatyki. A Ziednoczone Stany, które od osmnastu miesięcy uznają niepodległość Rzeczpospolitych południowo-Amerykańskich, nie

uzyskałyż tym aktem większych korzyści, nad te, które Anglii miała ztąd, że ich w tym ieszcze nie naśladowała. Zmieniłoż się pytanie polityczne? Bynaymniēy! Król Hiszpański może zawsze swoich zbuntowanych poddanych przywieść do posuszeństwa, a Anglicy w takim razie znajdowaliby się w takim samem położeniu względnie osad hiszpańskich iak względnie Hiszpanii, gdy tam weszło wojsko Francuzkie. Uznanie Korteżów, nawet obecność Angielskiego Posła, nie wstrzymały pochodu wojsk naszych; Anglia była za Korteżami, Francja za Królem Ferdynandem i Król Ferdynad przywrócony na Tron a Korteży wpył się zamienić.

Między tym jednym, a drugim stanem rzeczy iest doskonała analogia, Anglia trzyma się polityki, oddzielającēy ią od polityki Europejskiej, a iezli się w tym sposobie wyrazić można, udała się w lewo. Francja postępując ciągle zgodnie z polityką stałego ładu, pozostała w prawo. Względnie pośrednictwa iakiegokolwiek Mocarstwa, by Hiszpanii pomogło do odzyskania iey osad, iuz dawno Anglia oświadczyła, iż Akt tego rodzaju uważalaby za krok nieprzyjacielski, i wtedy przeciwko wszelkiemu przedsięwzięciu iakiegobądź Mocarstwa, oprócz Hiszpanii, potoczyłaby się z Ziednoczonymi Stanami i Rzeczpospolitami Ameryki. Już na innem miejscu rozpoznaliśmy, iak mało zgadza się ta polityka w oczach naszych, z prawami Hiszpanii. Atoli Anglii, zoczyła w tem swój istotny interes, i oświadcza Europie, iż do utrzymania onego, chwyci się przemocy. Powinniście byli na wnioskowanie ze słów Angielskiego Ministerium być gotowymi, a wtedy nie niemówiliście. Oskarżycie Hiszpaniā, iż od osmnastu miesięcy przyniue okręty Ziednoczonych Stanów do swoich portów, chociaż Ziednoczone Stany uznały niepodległość iey osad. Atoli nietylko swój własny kraj oskarżycie. Tymczasem do prawdy podobna, iż zupełnie inaczej przyganielibyście Rządowi Króla, gdyby Francją wplątał w wojnę, któraby spokojność świata zaburzyła, bez zapewnienia Królowi Hiszpańskiemu posiadłości iego osad. Z resztą obstaiemy przy zdaniu, że Anglii, nie potrzebującēy zyskować bogactw i siły, powinnyby więcēy, iak innemu narodowi zależeć, poważać święcie te zasady, które utrzymują. Sama nawet Anglii może teraz z tego szczytu potegi, do której doszła, spaść, iezli zaniedba zasad politycznych, które niebędąc bogactwem, są prawdziwą siłą narodów.«

Jean Petit, 64 lat mający, właściciel w Repigny skazany został dnia 7. z. m. sądownie na śmierć, ponieważ w nocy z d. 10. Lipca r. z.

swą własną zapalił stodołę, by mógł mieć wynagrodzenie od towarzystwa ogniowego.

Zjednoczone Niderlandy.

Z Batawii piszą pod d. 9. Października r. z. że w dniu 2. t. m. Jenerał Gubernator Baron Vander Capellen po 7 miesięcznej niebytności, przybył także z podróży do wysp Molukskich.

O wyprawie do Soepa są następujące wiadomości: »Po podbiciu Tanettu, wysłano wyprawę pod sprawą Podpułkownika Reeder do Scepta, by tamiecznego Xięcia przywieść do uległości. W d. 5. Sierpnia wsiadło wojsko na okręty. Oddział wysłany dla rozpoznania nieprzyaciela, nieszczerkiem natrafił na blisko stojące nieprzyacielskie czaty; wszczęła się potyczka, wskutek której ludzie nasi słabsi co do liczby, cofnąć się musieli na wzgórze. Dopiero w d. 14. gdy wyprawa ta została przez oddział żołnierzy morskich z król. fregaty Eurydyki wzmocnioną, wtedy była wstanie uderzyć na szance nieprzyacielskie. Atoli i tu niepowiodło się naszym i stracili 11 w zabitych a 30 rannych. Tymczasem Jenerał Gubernator posłał swego Adjutanta, pułkownika Stuers, do Soepa, aby objął dowództwo nad wyprawą. Ten przedsięwziął najsilniejsze środki: odesłał fregatę Eurydykę, dla sprowadzenia zapasów wojennych, i wysłał Króla Sindingu naszego sprzymierzenca, z krewnemi jego do Soepa, aby wojsku swemu osobiście dowodził i do wyprawy mocny miał udział. Tymczasem miasto owe coraz bardziej ściskano. W d. 30. Sierpnia postanowił Pułkownik Stuers uderzyć; ale i tym razem nie wypadło szczęśliwie, ponieważ wojska nasze musiały się cofnąć na dawne stanowisko ze stratą 14 ludzi zabitych a 60 rannych. Na radzie wojennej uchwalono tedy trzymać się odpornie. Spodziewaia się, że miasto Soepa już uszkodzone, oblegane przez nasze wojsko, przez niedostatek żywności, poddać się musi.

Szwajcaryia.

Okólnikiem z d. 15. Stycznia Rada Stann kantonu Lucerny udziela Rządowi kantonowy noty z d. 11. król. Hiszpańskiego Ministra Rezydenta, Mon del Hiero, którą tenże słosownie do zalecenia, oznaymia istnienie wyroku król. z d. 8. Stycznia 1824, według którego każdy za granicą będący Hiszpan, chcący powrócić do krain, świadectwem Poselstwa hiszpańskiego udowodnić ma swe polityczne za granicą postępowanie. Rozporządzenie to ma być na przyszłość dokładniej iak dotąd zachowywane. Kanton zostawia Stanom, to, co za dobre osądzą, względem tego uwiadomienia poselstwa hiszpańskiego, rozporządzić.

Królestwo Oboiędzy Sycylii.

Dziennik królestw Oboiędzy Sycylii z d. 21. Stycznia, zawiera z d. 17. wspomnionego miesiąca wyrok Królewski względem urzędzenia Gwardyi królewskiej, która aż do dalszych rozkazów składać się ma z król. pionierów i strzelców konnych, dwóch pułków grenadierów, jednego strzelców; brygady lekkich dragonów, artyleryi konnej i pociągów. Innym wyrokiem król. z dnia tegoż, Xiążę Salerno mianowany jest Jenerałem Porucznikiem wojska królewskiego, Jeneralnym Komendantem i Jeneralnym Inspektorem gwardyi król. Marszałek polny, D. Massino Selvaggi, pod bezpośredniemi rozkazami wspomnionego Xięcia, będzie miał w szczególności Jeneralne Dowództwo i Jeneralną inspekcją gwardyi.

Niemcy.

Dziennik Rządowy król. bawarski z d. 4. t. m. zawiera następujące uwiadomienie: »My Maksymilian z łaski Bożey Król Bawarski postanowiliśmy zwołać Stany królestwa w skutek §. 22. Tyt. VII. Konstytucyi na d. 19. Lutego r. b i rozkazujemy naszym Rządowi obwodowym, wszystkich do drugiej Izby z ich obwodów przeznaczonych Deputowanych natychmiast przez odpis niemieckiego wyroku na piśmie uwiadomić, aby się w oznaczonym dniu niezawodnie znajdowali w naszym Stolicy, i by za przybyciem swoim, w domu Stanowym, podług przepisu §§. 52. i 61. Tyt. I. Roz. III. edyktu o zgromadzeniu się przez wyznaczoną komisją osobiscie stawili się; w razie gdyby Członek nie przewidzianymi przeszkodami wstrzymany był od stawienia się, tenże zachować się ma podług przepisu §§. 44 i 47 I. Tyt. II. Rozdziału. Dzień, w którym utworzony posiadzenie ogłoszony będzie osobną uchwałą. W Monachium d. 3. Lutego 1823 Maksymilian Józef. — Hrabia Reigersberg. Xiążę Wrede. Hrabia Rechberg. Hrabia Thurheim. Baron Lerchenfeld. Hrabia Topping. Baron Centner Mailot. Na rozkaz królewski, Egidiusz Kobell.

Gazeta Rządowa W. Xięstwa Badeńskiego z d. 31. z. m. zawiera uchwałę z d. 17. wsp. m. zwołującą Stany na d. 21. Lutego do Karlsruhe i oraz oznaczającą trwałość Seymu na miesiąc dwa.

Urządzenie poczt udoskonalone zostało w całym królestwie Saskiem. Gdzie po miasteczkach dotąd nie było poczty, teraz zaprowadzono. Poczty idą spiesznie, a handel się przezto ułatwia. Spieszne poczty między Lipskim, Dreznem i Berlinem są chwalone, i przedzwy przybywają, iak się z początku spodziewano.

Aby wszelką oszczędność w zarządzie skarbowym Państw Heskich osiągnąć, Jego król. Mość

Xiąże rozkazał, iż w zawodzie tęgą gałęzi służby, którą dotąd jako zwierzchnie Urzędy, cztery nadworne Izby trudniły się, to jest w Kassel, Marburgu, Hanau i Fulda, na przyszłość mają być tylko dwa kollegia z tych jedno w Kassel drugie w Hanau lub Fulda.

Jego Król. Mość Xiąże Heski wydał pod d. 22. Grudnia r. z. rozporządzenie, podług którego, aby nieszczęściu ubogich chorych ulżyć, mają być we wszystkich prowincjach założone szpitale, których dotąd nie było. Aby utrzymanie takich zapewnić, każdy mężczyzna zanim się ożeni, musi podług oznaczonej taryfy płacić taxę, która według klass, od 8 grosz. niem. do 30 talarów wypadnie. Duchownym zalecono niedawać szlubu, jeśli nie będzie okazany kwit na tę Sumnę a co miesięcy trzy powinni przesyłać Dyrektorom szpitalów wykazy zaszłych szlubów z załączeniem wspomnianych kwitów.

Gazeta w Karlsruhe wychodząca zawiera z nadgranic francuzkich z dnia 28. Stycznia: »Poczta z Paryża i napowrót, pomimo działalności najwyższego zarządu poczty, znown się spóźnia, co atoli przypisać należy porze roku, niepogodzie i przez to złej drodze. Podczas gdy listy paryżskie i gazety aż do początku zimy każdego wieczora odbierano, teraz aż na drugi dzień bywają oddawane. Na wiosnę i przy pogodzie znown się to odmieni. Goniec do Paryża odchodzi regularnie ze Strasburga między 10 i 11 godziną wieczorem, tak że listy do godziny 10 są tamże odebrane i tegoż wieczora porozdawane. Goniec do Niemiec podług nowej ugody z Rządem badenskim na każdego razu wieczorem, zaraz po przybyciu gońca paryżkiego do Strasburga odchodzi dla czego most na Renie aż do północy będzie otwarty. Jeśli goniec Paryżki nie przybył po 10 do Strasburga, więc, aby nie była poczta wstrzymaną odchodzi do Niemiec przeznaczona poczta między 10 i 11 do Kehl a ztamtąd będzie natychmiast do Karlsruhe i t. d. posłana. Ztąd objaśnić sobie można dla czego teraz listy Paryżkie i gazety tak nieregularnie nadchodzą do Niemiec południowych i często razem z dwóch dni na raz przybywają. Co zawsze musi nastąpić, gdy Goniec paryżki po 10 godzinie nie nadejdzie do Strasburga, a podług tego poczta do Niemiec nie mając listów paryżkich i gazet odchodzi do Kehl. Wiadomość tę umieszczamy dla tego, aby Administracyjom pocztowym w południowych Niemczech nie przypisywano winy.«

Prussy.

Król. Pruskie poselstwo na Dworze C. K. Austriackim ogłosiło w dniu 1. Lutego b. r., iż

wszystkie przedmioty literackie i dzieła sztuki przesłane Królowi Jegomości, nie będą przyjęte, jeśli wprzód nie będzie w tęgą mierze zamieszona prosba i pozwolenie wydane.

Dnia 24. Stycznia obchodzono w Berlinie urodziny Fryderyka W. w sposób nowy. Towarzystwo do rozkrzewienia przemysłu w Prusach licznie zebrane, wśród najwyższego uniesienia dzień ten poświęciło. Spełniano toast za zdrowie panującego Monarchy, tudzież Następcy Tronu. Przytem rozdano medale zamiary towarzystwa szczególnie w związku z obecną uroczystością wystawiające. Odśpiewana w tym celu ułożona pieśń przed popiersiem Fryderyka W. tudzież Panującego Monarchy i Następcy Tronu, wiele się do uświetnienia dnia tego przyłożyła.

Listy z Gdańska donoszą, że cena zboża nie jest zmieniona. Co raz bardziey potwierdza się, iż w Parlamencie Angielskim wielu Deputowanych popierać będzie prosbę podaną od mieszkańców niższej klasy, aby prawo zbożowe zostało zniesionem.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Ogłoszono postanowienie JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego, wydane dnia 14. z. m. iż następujące artykuły, za świadectwami pochodzenia z Rossyi wprowadzane, opłacać mają cła wchodowego: Od saletry czyszczonej od cetn. gro. 25. — Od kleiu zwyczajnego od cetn. 18. Od kleiu rybiego od cetn. zł. 1 gr. 9.

Rossyia.

Donoszą z Orenburga: »Pograniczny Azjatycki handel, znacznie się zmniejszył w ostatnich latach, albowiem związki z przyległemi prowincjami Azji bardzo były przerwane z powodu wielu hord rozbójniczych. Lecz teraz ustały te nieprzyjemności przez szczególne rozporządzenia Cesarza JMci, gdyż polecono, aby każdy karawanie do Chiwy i Bucharyi towarzyszył mocny oddział wojska z potrzebną do niego artylleryą konną. Teraz odchodzi co rok z Orenburga jedna tylko karawana, a do nięj przyłączają się jeszcze dwie inne, tak, że około 1,800 wielbłądów składa orszak. Na czele kupiectwa prowadzącego ten handel, znajduje się P. Kaydałow, hurtownik Orenburski.

JP. Danneker, Wirtemberczyk, za piękny posąg Zbawiciela, wprowadzony niedawno do kaplicy Cesarzkiej Zamkowej w Carskiem Siele, został przez N. Cesarza Rossyjskiego ozdobiony orderem Sgo Włodzimierza, a N. Cesarzowa udarowała go kosztownym brylantowym pierścieniem.